

OSLO STORBYLEGEVAKT

ved Aker sykehus, Oslo

NORDIC OFFICE OF ARCHITECTURE

Tekst: Anders Doser, Yann Brandvol, Margit Moorhouse

Foto: Knut Ramstad, Tove Lauluten, Anders Doser, Christopher Griffiths

Nordic Office of Architecture

Nordic Office of Architecture er et ledende arkitektmiljø i Norden, med kunder og prosjekter over hele verden. Vi arbeider for å skape fremragende arkitektur og har flere av Norges største og viktigste samfunnsbyggende prosjekter i vår portefølje.

Vi har spesialisert oss på komplekse prosjekter og har løpende oppdrag innen flyplass, helsebygg, kontor, bolig, interiør, destinasjonsutvikling, urbanisme og infrastruktur.

www.nordicarch.com

De aller fleste Osloborgere vil før eller senere bli kjent med Oslos nye legevakt. Her har byen fått et døgnåpent akutt helse- og sosialtilbud i en bygning av høy kvalitet, hvor alle skal føle seg godt tatt imot.

Oslo storbylegevakt huser et omfattende og komplekst program som er løst med to volumer i tegl koblet sammen av et gjennomlyst inngangsparti i bronse. De ulike funksjonene inne i bygningen reflekteres i fasadene gjennom variasjoner i teglrelieff og farger, og vindusåpningene følger funksjonskrav.

I utformingen er det lagt vekt på tilpasning til eksisterende bygg og den grønne kollen på tomten. Bygningen skaper en klar grense mellom Trondheimsveien og sykehusområdet og fungerer som en støyskjerm mot veien, samtidig som fasaden mot sør rammer inn uteområdet og fanger sollyset.

Dette er et tydelig, funksjonelt og helhetlig anlegg der nærhet og funksjon

er prioritert. Fargekonsept og utforming av rom og interiørelementer er grundig gjennomtenkt for å skape en rolig atmosfære for pasienter og ansatte. Det er lagt vekt på intuitiv orientering med bruk av farger på vegger og gulv i de ulike sonene.

Leietakere i bygningen er Helseetaten og Oslo Universitetssykehus (OUS). OUS sine arealer inneholder blant annet sengepost, ortopediske operasjonsstuer, poliklinikk, skadelegevakt, røntgenavdeling og døgnåpent apotek. Oslo kommune har i tillegg til allmennlegevakt også observasjonspost, overgrepsmottak, tannklinikk, SAA og legevaktsentral.

Prosjektet omfattet planlegging, brukermedvirkning, detaljprosjektering og bygging på tomten til Aker sykehus. Med vellykkede samspillsprosesser, digitale verktøy og bruk av Lean-metodikk ble bygningen levert til rett tid og budsjett med svært høyt kvalitetsnivå, dette til tross for to år med pandemi rett etter oppstart av detaljprosjektet.

Helhetlig miljøtankegang

Med en helhetlig miljøtankegang har bærekraft gått som en rød tråd gjennom hele prosjektet. Bygningen er klassifisert som passivhus, og er som første legevakt i verden sertifisert med BREEAM NOR Excellent. Bærekraftige løsninger, robuste materialer og gjenbruk er prioritert gjennom hele prosjektforløpet.

Byggets robuste fasade med varierte teglrelieff og gjennomarbeidede detaljøsninger har en forventet levetid på 150 år, mot programkravet på 50 år.

Stein fra det nye Nasjonalmuseet og kassert Carrara-marmor er brukt for å lage et unikt og vakkert gulv i mot-taksområdet. Hulldekker fra det gamle regjeringskvartalet har blitt sertifisert og gjenbrukt i etasjeskiller, og granittrester fra Vika Terrasse har fått nytt liv i dekket på adkomsttorg og forplassen. I tillegg ble en ubrukt bygning på sykehusområdet brukt til rigglokaler, byggeplassen var fossilfri, og store arealer på bygningenes tak er avsatt til solceller.

Murverket

I Landsverneplanen for helsebygg heter det at bygningene på Aker sykehus fra perioden som tysk krigslasarett er enestående i nasjonal målestokk og av betydelig arkitektur- og kulturhistorisk verdi. Det ble satt høye krav til kvalitet i fasade- og volumoppbygging, detaljering og materialbruk fra Plan- og bygningsetaten, som blant annet spesifiserte at hovedvolumer skal utføres i et materialuttrykk med slektskap til eksisterende bebyggelse på sykehusområdet og at tegl skal brukes som hovedmateriale.

Teglsteinen

Oppdragsgiver og prosjektleder la vekt på robusthet og vedlikeholdsfri fasade, med krav om levetid på minst 50 år. Valget falt på Randers RT-553 Gaia, en hvitengobert bløtstrøken massiv teglstein, helt ned til bakken. Dette er en variert og robust stein, estimert til å vare i 150 år. Den varme lysegrå tonen fungerer som en megler mellom de omkringliggende byggene

med rød og gul puss. Fasaden reflekterer konteksten og gir liv og materialitet til et viktig publikumsbygg for Oslos innbyggere.

Relieff

Ved å bruke relieff i murverket brytes skalaen ned og det skapes mer variasjon i fasaden. Klossene ble etablert ved å bruke ulike typer relieff, fugegeometri og farger (se illustrasjon). Tegltreieff er dyrt og ble plassert strategisk for optimal effekt. En rimelig måte å få laget de fire ulike teglklossene på var tre typer fugegeometri og fargekombinasjoner.

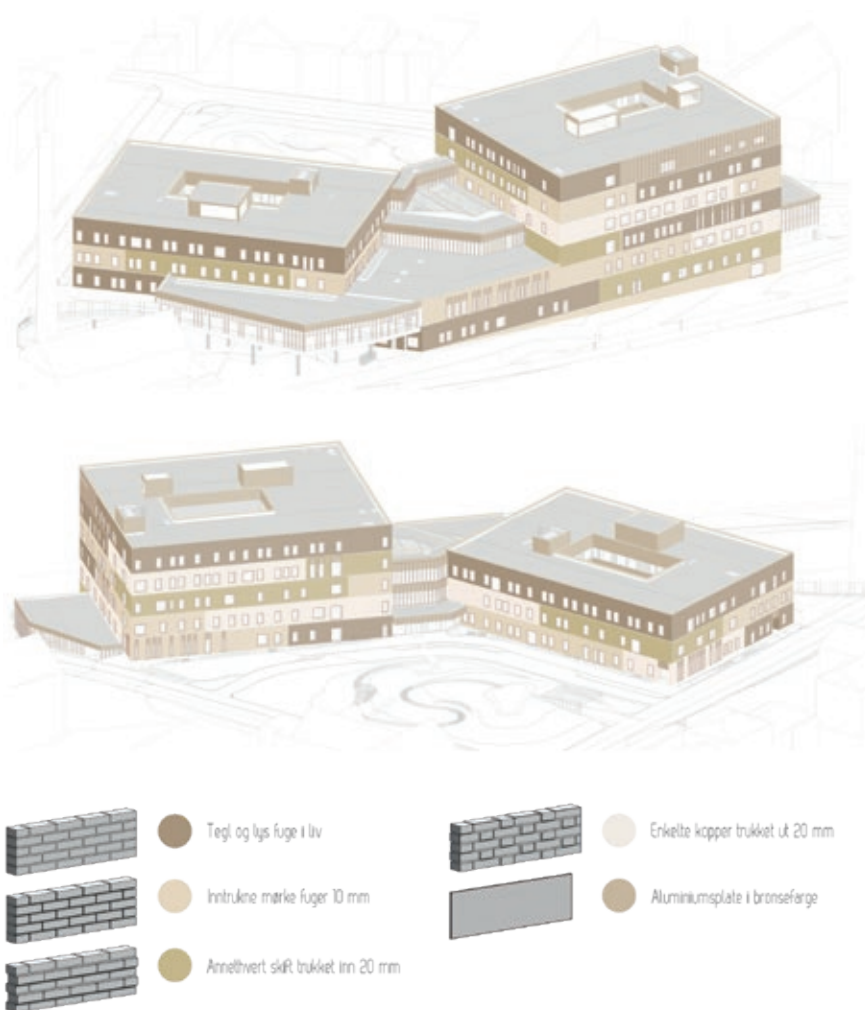
Vindussmyg

Vindussmygene i varmt bronsefarget metall gir rytme og liv i komposisjonen, som tas igjen i metallspiler i nedkjøringen, ambulansforplassen og sykkelparkeringen. Solavskjermingen er integrert bak teglen med enkel adkomst.

Skyggefuger gjør overgangene mellom smyg og tegl lette og presise. Dilatasjons-

Foto: TL

Spillet med klosser uttrykker innvendige funksjoner

fuger ble plassert så langt fra hjørnene som mulig for å underbygge klossene og unngå at teglen fremstår som en tapet. Knust tegl blandet inn i mykfugene gjør at de ligner på mørtelfugene.

Linjer – klosser – møtet med bakken
To horisontale hovedlinjer – dekkeforkant og overkant vindu – definerer felt som går igjen i alle etasjer.

Et spill av klosser reflekterer innvendige funksjoner og viser de fjorten brukeravdelingene. Grepet styrket også integreringen av utstikkende volumer som sykkelparkering, ambulanseforplass, kantine og takoppbygg. Et tydelig skille ble etablert ved trekke inn tegl horisontalt og vertikalt mellom klossene.

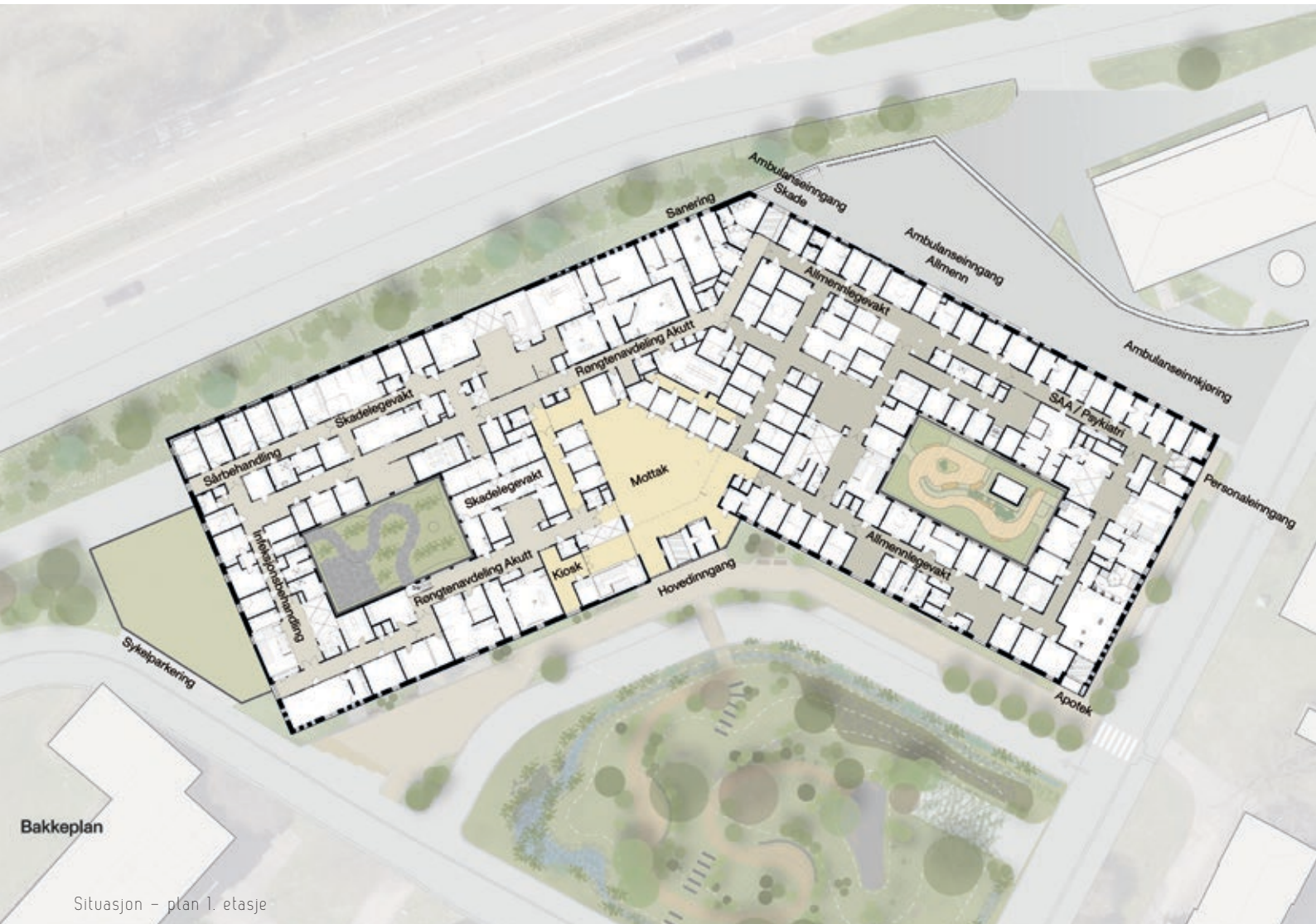
For å gi inntrykk av at bygget 'gror opp av bakken' i det fallende terrenget og unngå avtrappet sokkel ble sokkeldetaljen utformet med omhu i samråd med konsulent. En ekstra robust og egnet steintype ble brukt for å oppnå ønsket resultat.

Adresse:	Trondheimsveien 233. 0587 Oslo
Byggherre:	Oslobygg KF / Oslo kommune
Arkitekt:	Nordic Office of Architecture
RIB:	COWI + Skanska Teknikk
Teglkonsulent:	Mjøndalen Mur og puss AS
Prosjektleder:	Advansia
Entreprenør:	Skanska murarbeider: Murmester Rolf Holm
Leverandører:	betong: Unicon betongelementer: Heidelberg Materials Prefab tegl: Randers
Ferdigstilt:	april 2023
Areal:	32.000 m ²
Prosjektkostnad:	2,8 mrd NOK

Konstruksjon:	Stålsøyler og betongskiver. Hulldekker og prefabrikkerte betongelementer til sjakter
Materialer:	Tegl og bronsefarget aluminium i fasaden. Steingulv og vinylgulv innvendig, samt treullhimlinger, strekkdukhimling og strekkduk i mottak. Innvendige vegger i gips med kompaktlaminat som fending og beiset eik i ventesoner. Eik og eikspiler i mottak.

Snittperspektiv gjennom mottak og kolle

Situasjon - plan 1. etasje

Foto: TL

Foto: AD

Materialgjenvinning: Stein fra det nye Nasjonalmuseet og kassert Carraramarmor er brukt for å lage et unikt og vakkert gulv i mottaksområdet. Steinene ble delt opp i biter på cirka 30 x 30 cm og støpt ned som en gigantisk terrazzo. Hovedreglene for komposisjonen av gulvet var at ingen like steintyper skulle legges ved siden av hverandre, og steiner med parallelle eller perpendikulære sider fikk ikke være med. Støpen er standard for terrazzo, som HT Carrara. Det er lagt inn fuger mellom ulike nivåer, gulvvarme og ikke, samt mellom ulike konstruksjoner, med 5 mm bevegsfuge mot vegger. Gulvbokser ble innlemmet, prosjektert og bygget før støpeprosessen startet. Det ferdigstøpte gulvet ble slipt to ganger for å gi en flott og lys overflate.

Ombruk: Hulldekker fra det gamle regjeringkvartalet (R4) har fått nytt liv i den nye legevakten

Foto: Christopher Griffiths - Skanska

Foto: KR

Foto: KR

Samspill

Hovedprinsippdetaljer ble utarbeidet i tett samspill med kunde, entreprenør og murmester. Det ble etablert retningslinjer med vekt på byggbarhet og vedlikehold og med ønske om å oppnå maksimal effekt av relieffene og lett tilkomst til for eksempel solavskjerming. Det ble også beskrevet og inkludert i kontrakt et prøvelfelt på 3 x 3 meter for å teste byggbarhet, forskjellige typer relieff, mørtelfarge og farge på smyg, samt vinduskarmer og solavskjerming. Teglkonsulenten bekreftet i all hovedsak de valg og løsninger prosjekteringsteamet hadde kommet frem til.

Utførelse

Det var god og jevn kontakt mellom murer, entreprenør og arkitekt, til tross for pandemi. Fortløpende avklaringer ble gjort på byggeplass, som for eksempel for ulike utførelser av hjørnene, hvor teamet sammen kom frem til gode løsninger. Arbeidet ble godt utført av murmester Rolf Holm.

Foto: AD